

Vedtak i sak 2021/2

Klager: Eilert Fredlund Bjander
Sydnesgaten 13 B
5010 Bergen

Innklaget: Zalando SE
v/Norsk-Tysk Handelskammer
Postboks 603 Skøyen
0214 Oslo

Saken gjelder

Informasjon om mengde CO₂ som er frigitt til atmosfæren gjennom plagg som er bestilt på Zalando.no og mengde CO₂ som er bundet ved klimakompensering, samt antall bestillinger i Norge på Zalando.no og andel bestillinger det er klimakompensert for.

Saksgang

Følgende krav om miljøinformasjon ble fremmet av klager 25. januar 2021 og 1. februar 2021 til Zalando SE (heretter Zalando):

1. Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom plaggene jeg har kjøpt på Zalando.no? (Alt fra produksjon til levering og frakt). På den andre siden, hvor mye CO₂ har jeg bundet/forhindret frigjøring av, ved å klimakompensere bestillingene mine?
2. Tall for hele Norge: Hvor mange av bestillingene fra Zalando.no er blitt klimakompensert siden ordningen ble innført? Hvor mange bestillinger er totalt blitt lagt inn hos Zalando.no i samme tidsrom?
3. Tall for hele Norge: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom alle plagg som er blitt kjøpt på Zalando.no siden klimakompensasjonsordningen ble innført? (Alt fra produksjon til levering og frakt.) Hvor mye CO₂ er bundet gjennom klimakompensering av bestillingene?

Zalando svarte 09.02.2021 at de fra oktober 2019 har vært karbonnøytrale i egne operasjoner, alle leveringer og returneringer, og uttalte videre:

"In order to reduce greenhouse gas emissions in line with the 1.5 C Paris Agreement figure, we have set ourselves science-based targets. By 2025, we will reduce our operational carbon emissions by 80 percent and carbon emissions coming from the production of private label products by 40 percent relatively. In order to reach beyond our own operations and positively impact the entire value chain, we have committed to having 90 percent of our key partners set science-based targets to reduce carbon emissions themselves.

While we're working towards reducing our actual carbon footprint as a company, we take immediate action to remove carbon from the atmosphere through nature-based solutions, namely reforestation projects. By purchasing carbon offsets, we fund projects that compensate for significant amounts of carbon emissions. We carefully chose our first partner, Soddo Ethiopia, to offset our carbon emissions. The Gold Standard certified project reestablishes the region's natural forests. By strengthening their local ecosystems, carbon emissions are taken out of the atmosphere. Further, we're working with projects in Kikonda (Uganda) and Tropical Mix Panama. You'll find the full list of projects that Zalando works with here. In the future, we will work with more Gold Standard certified reforestation initiatives.

Since October 2019, our customers have been able to choose climate-neutral delivery by opting-in to contribute a small fee of 0.25 euro incl. VAT for each order they place to compensate for the carbon emissions from the energy in Zalando's warehouses, packaging, transport, delivery and potential return of their items. The compensation does not include product-

related emissions such as materials and production of the goods. We see a high interest in offsetting CO₂ of orders amongst our Nordic customers.

The option to offset orders has only been available to customers since October 2019. Therefore, we will share the amount of compensated emissions at a group level and emissions created in our value chain for Zalando in 2020 for the first time in our sustainability progress report. The report will be published on the 16th of March 2021. Further, we are disclosing our emissions to the climate emissions disclosure platform and non-profit CDP. So far, we do not share numbers on country-level but will evaluate doing this in the future."

Klager mener svaret er mangelfullt og klager 10. februar 2021 til Klagenemnda for miljøinformasjon.

Nemndas sekretariat spurte i e-post 5. mars 2021 Deutsch-Norwegische Handelskammer Services AS (norsk representant for Zalando SE) om å få opplyst om Zalando SE er regnskaps- og skattepliktig i Norge. Deutsch-Norwegische Handelskammer Services AS uttalte i e-post 9. mars 2021 at Zalando ikke er skattepliktig til Norge og at Zalando ikke anses som etablert i Norge ettersom de utelukkende driver nettsalg via sin hjemmeside. Det ble vist til Skatteetatens uttalelse 3. november 2015.

Zalando kom med tilsvarende 13. mars 2021. Sekretariatet bad videre om flere opplysninger i brev 9. april 2021. Zalando svarte på dette i brev 21. mai 2021.

Klagers anførsler

Klager mener kravet gjelder miljøinformasjon som omfattes av miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b) og at han har rett til informasjonen etter miljøinformasjonsloven § 16, jf. § 9. Klager mener at Zalando, som et norskregistrert utenlandsk foretak i Brønnøysundregistrene, er underlagt miljøinformasjonsloven. For punkt 1 viser klager også til personvernforordningen. Klager mener miljøinformasjonsloven gir han rett til informasjon om alt fra produksjonsprosesser til innholdet i de produktene som brukes og omsettes, og at loven også gjelder importerte varer.

Klager er innforstått med at informasjonen i første delspørsmål i punkt 1 og 3 kan ta lengre tid å fremskaffe ettersom dette gjelder informasjon fra tredjepartsaktører. Lettere tilgjengelig informasjon om de øvrige forhold kan i tilfellet oversendes først.

Innklagedes anførsler

I tilsvaret fra Advokatfirmaet Wiersholm ved advokat Georg Abusdal Engebretsen av 13. mars 2021 opplyses det på vegne av innklagede at Zalando etterstreber transparens rundt påvirkning på miljø og klima. Bærekraftsarbeid er en viktig og prioritert del av Zalandos virksomhet og spørsmål fra tredjeparter blir tatt på største alvor. Zalando har svart raskt og åpent på spørsmålene og gitt den informasjon som Zalando besitter og har anledning til å dele. Det anføres to hovedårsaker til at Zalando ikke i detalj kan dele den etterspurte informasjonen. Det er stor usikkerhet knyttet til kalkulering av CO₂-utslipp på grunn av forutsetningene som legges til grunn og aggregerte tall som benyttes i beregningen. Klagerens spørsmål om antall bestillinger i Norge, fordrer informasjonsdeling om kunder og bestillinger på landsbasis, som Zalando av konkurransehensyn ikke har anledning til å dele.

I tilsvaret hevdes det videre at Zalando ikke er omfattet av miljøinformasjonslovens virkeområde. Miljøinformasjonsloven § 5 annet ledd angir at loven gjelder for virksomheter som er "etablert i Norge" og forarbeidene til loven sier at bestemmelsen regulerer hvor virksomhetene "geografisk må finne seg for å være pliktsubjekter etter loven". Innklagede mener derfor at forarbeidene er klare

på at etableringsvilkåret knytter seg til virksomhetens faktiske geografiske tilstedeværelse. Det vises til at Zalando har sin virksomhet i Tyskland med hovedkontor i Berlin, og at selskapet har ingen kontorer eller ansatte i Norge. Det anføres derfor at Zalando ikke kan sies å geografisk befinne seg i Norge og etableringskriteriet er derfor ikke oppfylt. Innklagede mener også at den geografiske avgrensingen i regnskapsloven har betydning. Forarbeidene til regnskapsloven presiserer at virksomheten er "hjemmehørende" i Norge dersom den har sitt hovedkontor i Norge. Etter Skatteetatens uttalelse 3. november 2015 er virksomheten hverken skattepliktig i Norge eller etablert eller hjemmehørende i Norge i skatterettslig forstand. Bakgrunnen for dette er at Zalando utelukkende selger sine produkter på internett gjennom sin norske nettside. Som følge av norske krav til merverdiavgift er Zalando registrert som et norskregistrert utenlandsk foretak (NUF) i Enhetsregisteret og Merverdiavgiftsregisteret.

Innklagede hevder at registrering som et NUF ikke innebærer at Zalando er "etablert" i Norge. Tvert imot innebærer slik registrering at virksomheten ikke er et norsk foretak, men kun en avdeling av det utenlandske foretaket, jf. foretaksregisterloven § 2-1 første og andre ledd. Innklagede mener dette samsvarer med det rettslige utgangspunktet om at et NUF ikke er et selvstendige rettssubjekt med partsevne etter tvisteloven. Høyesterett har i flere saker konkludert med at det ikke er behov for å gi norske filialer av utenlandske foretak partsevne og tettstilstanden innebærer at et NUF som hovedregel ikke kan være part i en sak for norske domstoler. Dersom et NUF automatisk ble omfattet av miljøinformasjonsloven, ville det medføre at et NUF som fikk et vedtak mot seg, ikke kunne reist søksmål for å få dette omgjort. Innklagede mener dette i så fall vil stride mot virksomhetenes rettssikkerhet og er egnet til å illustrere at en NUF-registrering i seg selv ikke medfører at virksomheten anses "etablert" i Norge.

Innklagede mener grensedragningen mellom produktkontrollloven og miljøinformasjonsloven har betydning for spørsmål 1), mens spørsmål 2) og 3) ikke gjelder produkter og faller utenfor produktkontrollloven. Det vises til at spørsmål 1 ikke er knyttet til informasjon om bestemte klesplaggs iboende egenskaper eller komponenter, men snarere informasjon om miljøvirkninger fra produksjon og transport av en andel ikke-spesifiserte klesplagg. Dette faller utenfor produktkontrollovens virkeområde. Det hevdes uansett at produktkontrollovens geografiske virkeområde er Norge og innklagede anfører at norsk lovgivning ikke kan gjelde for utenlandske selskap utenfor det norske riket, jf. bl.a. forarbeidene Ot.prp.nr.51 (1974-1975). Registrering som NUF innebærer at virksomheten ikke har representanter i Norge som tilsynsmyndighetene kan forholde seg til som ansvarlig importør ved gjennomføring av produkttilsyn, jf. Prop. 82 L (2019-2020) på s. 14. Det betyr at et eventuelt pålegg etter § 5 må rettes mot det utenlandske foretaket og at et slikt pålegg ikke kan håndheves av norske myndigheter utenfor Norges grenser.

Klagenemnda anmodes om å ta høyde for at det ikke er praktisk mulig for en virksomhet som Zalando å etterkomme krav fremsatt på denne måte. Dette reflekteres i regelverket behandlet foran, og tilsier i seg selv en nøktern tilnærming til de rettigheter som her påberopes.

I brev 21. mai 2021 svarte Zalando blant annet følgende på sekretariatets spørsmål om Zalando besitter kunnskap om utslipp fra produksjon av produktene i utlandet:

"Zalando does not have primary data of the CO2 emissions generated by the production of the products sold on its platform, but rather estimates emissions on an aggregate level based on material compositions and industry data. To get a sense of how many of these emissions are attributable to the sales made in the Norwegian market, we could assign the % of sales in Norway for a specific year e.g. 2020 to our total product-related emissions in 2020.

-- Yes, we are trying to acquire more knowledge, however there is no primary data available from tier 1 suppliers - meaning, data on the emissions from a specific shoe from a specific brand. Instead, we estimate and aggregate data on type of materials and weight of products.

In regards to CO2 emissions data from suppliers, in 2019 we began using the Higg Factory Environmental Module (FEM) to collect environmental data from the factories producing for our private labels. The environmental data collected includes information about their CO2 emissions at a factory level, not at a product level (based on energy & refrigerant consumption)."

I samme brev gis det bl.a. følgende informasjon om beregning av CO₂-utslipp fra produksjon:

"We measure our complete corporate carbon footprint following the globally accepted guidelines of the Greenhouse Gas (GHG) protocol. Following this methodology, we measure emissions in Scope 1 and Scope 2 (emissions generated by, and on behalf of, our own operations) and also all relevant value chain emission categories in Scope 3, such as purchased goods and services, and upstream transportation and distribution. Emissions generated by the manufacturing and transportation of products from third-party brands fall within this scope and are therefore also included in this calculation.

CO2 emissions calculations are not made for each individual garment or order, but as a whole (based on e.g. total purchased weight of materials, the amount of material used or the items sold and then summed up/aggregated). Currently, it is not possible to allocate individual figures out of the aggregated data to orders/individual garments. In the next lines we want to shed some light on how product-related emissions are calculated, to give clarity on the process."

Metodikken for beregning av utslipp er nærmere beskrevet i svarbrevet. Zalando anfører at på grunn av mangel på primærdata, forutsetninger som brukes og teknologiske løsninger, som fortsatt er under utvikling for å utføre disse beregningene i stor skala, kan Zalando ikke tilby denne informasjonen på kundenivå på dette tidspunktet:

"Given the assumptions used due to lack of primary data and technological solutions being still in development to carry out these calculations at scale, we cannot offer this information on customer level at this point in time. As a customer-centric company, it is our goal to provide our customers with as much comprehensible information as possible to help them make more informed choices. Therefore, we are currently working with the Sustainable Apparel Coalition and our partners in the fashion industry on how to solve this challenge. In 2020 we made sustainability assessments mandatory for all partner brands and are rolling this out in a phased approach by 2023. We use the SAC's Higg Brand and Retail Module (BRM) tool to gather environmental and social data from our brands. In addition, we use the Higg Factory Environmental Module (FEM) to collect environmental data from the factories producing for our private labels. We aim to be able to share this type of information with our customers in the future."

Nemndas vurdering

Hvilken lov gjelder for informasjonskravet?

Både miljøinformasjonsloven og produktkontrollloven gir rett til miljøinformasjon om produkter. Miljøinformasjonsloven er den generelle loven om rett til miljøinformasjon, mens produktkontrollloven

gir rett til produktspesifikk informasjon om spesifikke produkters innhold, egenskaper og helse- og miljøvirkninger.

Kravet om informasjon i denne saken gjelder mengden CO₂ som slippes ut i forbindelse med Zalandos netthandel og mengden CO₂ som er bundet ved klimakompensering, samt antall bestillinger i Norge på Zalando.no og antall bestillinger det er klimakompensert for. Etter nemndas vurdering gjelder ikke kravet produktspesifikk informasjon og informasjonskravet skal derfor behandles etter miljøinformasjonsloven. Dette er i samsvar med nemndas praksis i tidligere saker, bl.a. sak KMI 2017/4 der et informasjonskrav om den samlede mengden av miljøgiften D5 i produkter som virksomheten hadde importert til det norske markedet ble vurdert etter miljøinformasjonsloven. Saken behandles derfor i det følgende etter miljøinformasjonsloven.

Gjelder miljøinformasjonsloven for Zalando SE, jf. miljøinformasjonslovens virkeområde i § 4 første ledd?

Miljøinformasjonsloven gjelder bare for virksomheter som er etablert i Norge, jf. miljøinformasjonsloven § 4 første ledd om lovens stedlige virkeområde. Dersom virksomheten ikke anses etablert i Norge, gjelder ikke miljøinformasjonsloven og kravet må avvises. Nemnda må derfor vurdere om Zalando SE sin virksomhet anses som etablert i Norge.

Zalando SE er et norskregistrert utenlandsk foretak (NUF) med forretningsadresse i Tyskland og det er opplyst at virksomheten har hovedkontor i Berlin. Kontaktadresse i Norge er Deutsch-Norwegische Handelskammer Services AS i Oslo. Det er fremlagt dokumentasjon som viser at Zalando ikke er skatte- og regnskapspliktig i Norge. Utenlandske foretak som ønsker å drive næringsvirksomhet i Norge, slik som Zalando SE, må opprette et NUF og registrere dette i Foretaksregisteret, jf. foretaksregisterloven § 2-1 andre ledd. NUF vurderes som en filial av utenlandsk selskap og er som hovedregel ikke blant de subjekter som har partsevne etter tvisteloven § 2-1.

Miljøinformasjonsloven stiller ikke formelt krav om at virksomheten må ha partsevne i Norge etter tvisteloven for å være omfattet av lovens stedlige virkeområde, men krever at virksomheten må være etablert i Norge. Forarbeidene til miljøinformasjonsloven gir liten veiledning mht. hva slags tilknytning virksomheten må ha til Norge for å kunne sies å være omfattet. Nemnda mener at en språklig forståelse av formuleringen «etablert i Norge» i miljøinformasjonsloven § 4 tilsier en annen tolkning enn skattelovgivningens formuleringer om «hjemmehørende i Norge» eller «skattepliktig til Norge etter norsk intern lovgivning». Dersom regnskapslovens kriterier skulle vært avgjørende for miljøinformasjonslovens virkeområde, mener nemnda dette ville vært uttrykkelig uttalt i forarbeidene.

Siden Zalando SE er et NUF må virksomheten følge foretaksloven § 2-1 (2) sitt krav om registrering i foretaksregisteret for å kunne «drive næringsvirksomhet i landet». Dette er en formulering som språklig ligger nærmere «etablert i Norge». Det er klare fellestrekk mellom uttrykkene «å drive næringsvirksomhet i Norge» og det å være «etablert» her.

På bakgrunn av at det er et tett samvirke mellom reglene i miljøinformasjonsloven og produktkontrollloven, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 86 - 98, er det etter Nemndas syn også relevant å se hen til hvilke plikter sistnevnte lov pålegger norskregistrerte utenlandske foretak. Når

nyere uttalelser i Prop. 82 L (2019-2020) side 14 knyttet til siste lovrevisjon uttrykkelig fremhever at det ikke er noe i veien for å rette et pålegg etter produktkontrollloven mot et utenlandsk foretak, må det samme gjelde i minst like stor grad etter miljøinformasjonsloven. Dette syn er også i tråd med oppfatning i juridisk teori. Professor dr. juris Hans Chr. Bugge skriver i artikkelen «Retten til å få, og plikten til å gi, miljøinformasjon etter den nye miljøinformasjonsloven» inntatt i Lov og Rett 2005 nr. 7-8 side 495 at «Uttrykket «etablert i Norge» synes ikke å være nærmere forklart i motivene, men må antas å dekke alle virksomheter som er formelt registrert eller faktisk driver arbeid i Norge.»

At man vil ha begrensede muligheter til å håndheve vedtaket, anses ikke avgjørende etter produktkontrollloven, jf. Prop. 82 L (2019-2020) side 14.

Nemnda vektlegger videre at Zalando SE inngår avtaler i Norge, og at kundene gjennom den norske nettsiden har et inntrykk av å handle med et foretak i Norge og at tjenesten utføres i Norge. Norsk-Tysk Handelskammer, som er norsk representant for Zalando SE og har over 800 norske og tyske medlemsbedrifter, må kunne yte profesjonell bistand i innsynsprosessen. Også formålet med miljøinformasjonsloven, om å sette borgerne i stand til å bidra til vern av miljøet, og i dette tilfellet kontroll av salg av produkter handlet fra et av landets største nettbutikker innen klær og sko, taler for at loven må komme til anvendelse.

Etter en samlet vurdering mener nemnda at Zalando SE må anses som pliktsubjekt i miljøinformasjonslovens forstand, dvs. at Zalandos virksomhet er omfattet av miljøinformasjonslovens geografiske virkeområde i § 4.

Gjelder kravet miljøinformasjon ved virksomheten som har en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16?

Enhver har rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16. Retten til miljøinformasjon gjelder de samme forholdene virksomhetene har plikt til å ha kunnskap om etter miljøinformasjonsloven § 9.

Kunnskapsplikten omfatter faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet, jf. definisjonen av miljøinformasjon i miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b). Dette omfatter informasjon om miljøpåvirkninger fra menneskelig aktivitet f.eks. utslipp av forurensende stoffer, støy eller stråling, avfall, arealbruk, energi, høsting mv. Administrative avgjørelser og tiltak, som f.eks. planer, strategier og programmer, samt tilhørende analyser, beregninger og forutsetninger, regnes også som miljøinformasjon når det kan påvirke miljøet og er blant de forhold det kan kreves informasjon om. Retten til miljøinformasjon gjelder både positive og negative aktiviteter og tiltak for miljøet, dvs. både tiltak som forringer miljøverdier og tiltak som verner om miljøet.

Klager har bare rett til miljøinformasjon om forhold som kan medføre en "ikke ubetydelig påvirkning" på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven uttales det at "ikke ubetydelig" er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn "vesentlig" miljøpåvirkning.

Nemnda vil ta stilling til innsynskravet i den rekkefølge spørsmålene er stilt av klager og behandler hvert spørsmål for seg.

Spørsmål 1: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom plaggene jeg har kjøpt på Zalando.no? (Alt fra produksjon til levering og frakt). På den andre siden, hvor mye CO₂ har jeg bundet/forhindret frigjøring av, ved å klimakompensere bestillingene mine?

Zalandos virksomhet er salg av produkter som klær, sko og annet utstyr. Produksjon av klær og annet utstyr står for en betydelig andel av CO₂-utslipp globalt til atmosfæren. I rapporten "MEASURING FASHION 2018 Environmental Impact of the Global Apparel and Footwear Industries Study" fra Quantis er det beregnet at klesindustrien står for 8 % av verdens klimagassutslipp. Zalando foretar videre pakking, distribusjon, frakt, levering og retur av varene og transport av varer fører til forurensning, herunder CO₂-utslipp globalt. Den samlede transportsektoren står for en vesentlig andel av CO₂-utslipp til atmosfæren i Norge. Ifølge Miljøstatus er 31 % av klimagassutslippene i Norge fra transportsektoren. Forarbeidene til loven peker på at utslipp i forbindelse med omfattende transport i en virksomhet kan omfattes av retten til miljøinformasjon når dette bidrar til lokale luftforurensningsproblemer eller klimaendringer.¹

Nemnda mener spørsmål 1 om hvor mye utslipp av CO₂ som er sluppet til atmosfæren fra produksjon, levering og frakt av produkter som klager har bestilt, er et spørsmål om miljøinformasjon, jf. miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b).

Retten til miljøinformasjon gjelder bare for påvirkningsfaktorer som har mer enn ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Zalando leverer samlet et betydelig antall produkter til det norske markedet og frakt, levering og retur av varer medfører samlet mye transport. Selv om informasjonskravet gjelder utslipp fra klagers bestillinger, må informasjonskravet sees i sammenheng med den samlede transportmengden virksomheten generer. Nemnda legger vekt på at formålet med loven er å gjøre det lettere for den enkelte å bidra til vern av miljøet. Nemnda mener at beregninger av CO₂-utslipp til atmosfæren i forbindelse med frakt, levering, samt produksjon, av plaggene klager har kjøpt på Zalando.no er miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig miljøpåvirkning.

Klimakompensasjonsordningen innebærer at virksomheten investerer i positive miljøtiltak for å binde CO₂. Nemnda mener også at beregninger av mengde CO₂ bundet gjennom klimakompensering av bestillinger av samme grunner er miljøinformasjon om forhold som kan medføre en ikke ubetydelig miljøpåvirkning etter miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b).

Spørsmål 2: Tall for hele Norge: Hvor mange av bestillingene fra Zalando.no er blitt klimakompensert siden ordningen ble innført? Hvor mange bestillinger er totalt blitt lagt inn hos Zalando.no i samme tidsrom?

Spørsmål 2 gjelder spørsmål om antall bestillinger på Zalando.no som det er blitt klimakompensert for og antall bestillinger på Zalando.no totalt. Nemnda viser til at antallet bestillinger fra Zalando.no har

¹ Ot.prp.nr.116 (2001-2002)

betydning for mengden CO₂ som slippes ut ved produksjon og frakt/levering. Antallet bestillinger det er klimakompensert for har betydning for i hvilken grad klimakompensasjonsordningen brukes og i hvilken grad Zalando gjennomfører klimakompenserende tiltak som følge av netthandel i Norge. Tallene vil til sammen vise *andel* bestillinger som det er klimakompensert for. Nemnda mener dette har betydning for virksomhetens samlede klimaregnskap og derfor må anses som miljøinformasjon om forhold som kan medføre en ikke ubetydelig miljøpåvirkning.

Spørsmål 3: Tall for hele Norge: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom alle plagg som er blitt kjøpt på Zaalando.no siden klimakompensasjonsordningen ble innført? (Alt fra produksjon til levering og frakt.) Hvor mye CO₂ er bundet gjennom klimakompensering av bestillingene?

Nemnda viser til vurderingene under spørsmål 1. Nemnda vurderer at informasjonen som etterspørres er miljøinformasjon ved Zalando sin virksomhet og som medfører en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Kan det kreves miljøinformasjon om påvirkning på miljøet fra produksjon eller distribusjon av produkt utenfor Norges grenser, jf. miljøinformasjonsloven § 16 annet ledd?

Miljøinformasjon om produktene som Zalando selger er et forhold ved Zalandos virksomhet og som Zalando har informasjonsplikt om, jf. miljøinformasjonsloven § 16 som sier at retten også omfatter miljøinformasjon om virksomhetens innsatsfaktorer og produkter.

Produktene som selges gjennom Zalandos netthandel produseres og distribueres i utlandet før de bringes til kunden i Norge. Retten til miljøinformasjon om påvirkninger på miljøet som følge av produksjon eller distribusjon av produkter utenfor Norges grenser gjelder bare dersom informasjonen er "tilgjengelig", jf. miljøinformasjonsloven § 16 andre ledd. Virksomheten plikter å rette en forespørsel til foregående salgssledd dersom dette er nødvendig for å besvare kravet. Retten til miljøinformasjon om dette hviler ikke på kunnskapsplikten etter § 9, men virksomheten har en plikt til å undersøke saken dersom det kommer en forespørsel om miljøinformasjon. Med tilgjengelig menes at virksomheten enten har miljøinformasjonen selv, eller at den er lett å fremskaffe uten større anstrengelser.

Nemnda må derfor ta stilling til om informasjon om CO₂-utslipp fra produksjon og distribusjon av produktene utenfor Norge, er tilgjengelig informasjon for Zalando.

Zalando har opplyst at de ikke har konkret informasjon om CO₂-utslipp fra produksjon av varene, men at Zalando gjør beregninger etter Greenhouse Gas Protocol (GHG Protocol). GHG er ifølge nettstedet <https://ghgprotocol.org/> et globalt standardiserte rammeverk for å måle og håndtere klimagassutslipp fra private og offentlige virksomheter, verdikjeder og avbøtende tiltak.

Zalando opplyser på sine hjemmesider at de er klimanøytrale i egne operasjoner, som omfatter alle leveringer og returer. Nemnda forstår det derfor slik at CO₂-utlipp fra distribusjon av varer både i og utenfor Norge er beregninger som gjøres i Zalandos klimaregnskap. Nemnda legger til grunn at Zalando har informasjon om beregninger av utslipp fra transport av varene utenfor Norge.

Når det foreligger beregninger av både utslipp fra produksjon og transport i utlandet, legger nemnda til grunn at denne miljøinformasjonen er "tilgjengelig", jf. miljøinformasjonsloven § 16 andre ledd. Miljøinformasjonen om utslipp fra transport og produksjon gjelder beregninger og ikke eksakte utslippstall. Slike primærdata synes også i liten grad å foreligge for Zalando. Informasjonskravet er så vidt omfattende, at nemnda mener klager som utgangspunkt må forholde seg til beregninger.

Beregningene som foreligger er gjort globalt, mens klagers informasjonskrav gjelder utslipp fra egne bestillinger og utslipp i Norge. Det må vurderes hvor detaljert Zalando plikter å svare på det enkelte spørsmål og hvor langt virksomheten trenger å gå i å legge til rette for og bearbeide informasjonen som foreligger. Nemnda vil først vurdere om kravet gjelder forretningssensitiv informasjon som kan unntas fra informasjonsplikten. Deretter vil nemnda vurdere hvor detaljert Zalando plikter å svare på det enkelte spørsmål og om svarene fra Zalando er tilstrekkelige.

Gjelder informasjonskravet forretningssensitiv informasjon som kan unntas fra informasjonsplikten, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c?

Dersom et krav om miljøinformasjon gjelder tekniske innretninger og framgangsmåter, samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, kan kravet avslås, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd c).

Det er først og fremst i de tilfellene der miljøinformasjonen vil avdekke sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder og lignende som ikke allerede er kjent, at taushetsplikten vil gjøre seg gjeldende. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven står det at det stilles krav til både opplysningenes art (drifts- eller forretningsforhold) og den eventuelle virkningen av at opplysningene gis ut (konkurransemessig betydning) for å kunne avslå informasjonskravet på dette grunnlaget. Virksomhetens behov for hemmelighold av bestemte opplysninger må videre veies opp mot allmennhetens interesse i opplysningene. At noe er av konkurransemessig betydning å hemmeligholde innebærer at *"offentlighet omkring opplysningene må kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for virksomheten, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene."*²

Klagenemnda har i tidligere praksis lagt til grunn at en påstand om å avslå et krav med denne begrunnelsen må være grunngitt, og at det må være godtgjort et behov for hemmelighold av den som krever dette.³

Det er i tilsvaret 12. mars 2021 anført at det er to hovedårsaker til at Zalando ikke kan dele den etterspurte informasjonen. For det første er det stor usikkerhet knyttet til resultatet av kalkulering av CO₂-utslipp på grunn av forutsetningene som legges til grunn og aggregerte tall som benyttes i beregningen. For det andre vil spørsmålet om antall bestillinger i Norge fordre informasjonsdeling om kunder og bestillinger på landsbasis, som Zalando av konkurransehensyn ikke har anledning til å dele.

² Ot. prp.nr. 116 (2001- 2002) s. 160

³ Eksempelvis nemndas vedtak i sak KMI 2017/4. Jf. også Høyesteretts avgjørelse inntatt i Rt. 2010 s. 385.

Nemndas sekretariat spurte Zalando i brev 9. april 2021 hvorfor antallet bestillinger i Norge (siden klimakompensasjonsordningen ble innført) og antallet bestillinger det er klimakompensert for, er forretningssensitiv informasjon, dvs. hvordan denne informasjonen kan utnyttes av konkurrenter i markedet? Zalando svarte i brev 21. mai 2021 følgende på dette spørsmålet:

"The option to offset orders has only been available to customers since October 2019. We shared the amount of compensated emissions at a group level and emissions created in our value chain for Zalando in 2020 for the first time on March 16, 2021, in our sustainability progress report. Further, we are disclosing our emissions to the climate emissions disclosure platform and non-profit CDP. In order to share the number of compensated orders in Norway, Zalando would allow for competitors and capital markets to determine an approximate number of Norwegian orders overall. At this point in time, Zalando do not share numbers on a country-level. Since Zalando was listed as a public company in 2014, our financial reporting has been divided between the DACH region and 'Rest of Europe'. We do not report financial results nor number of customers per market."

Nemnda har vurdert det Zalando har anført, dvs. om informasjon om antall bestillinger i Norge er opplysninger som kan benyttes av konkurrenter i markedet på en måte som skader Zalando. Nemnda kan imidlertid ikke se på hvilken måte antallet bestillinger på Zalando.no kan utnyttes til skade for Zalando. Det er allment kjent at Zalando har en betydelig netthandel i Norge. Informasjonskravet vil ikke innebære at det gis opplysninger om hvem som er kunder, hvor mange kunder Zalando har i Norge, økonomiske resultater eller annen detaljert informasjon om kundene og som kan utnyttes av konkurrenter. Informasjonen som etterspørres gjelder antallet bestillinger samlet og er aggregerte tall som nemnda ikke kan se at kan utnyttes av konkurrenter i markedet. Nemnda har i sin praksis også i andre saker etter en konkret vurdering kommet til at overordnede og aggregerte (sammenslåtte) opplysninger og salgstall ikke er forretningssensitivt, så lenge det ikke er tale om detaljerte opplysninger om omsetning og markedskanaler. Dette gjelder blant annet tidligere sak KMI 2019/8 hvor nemndas flertall mente at mengde solgt hvalkjøtt fra en virksomhet ikke var forretningssensitiv informasjon.

Nemnda har kommet til at det ikke er tilstrekkelig godtgjort at kravet gjelder forretningshemmeligheter og viser til at informasjonen som etterspørres ikke gjelder sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder, detaljert markedsinformasjon eller lignende.

Det forhold at Zalando mener utslippsberegningene er usikre, kan heller ikke medføre at opplysningene anses som forretningshemmeligheter.

Nemnda har kommet til at informasjonskravet ikke kan avslås etter miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c).

Hvor detaljert plikter Zalando å svare på det enkelte spørsmål og har Zalando besvart miljøinformasjonskravet?

Nemnda mener at informasjonskravet gjelder miljøinformasjon som klager i utgangspunktet har rett til informasjon om etter miljøinformasjonsloven § 16 første og andre ledd. Nemnda må ta stilling til hvor detaljert Zalando plikter å svare, og om informasjonen Zalando har gitt er tilstrekkelig svar på de enkelte spørsmålene.

Spørsmål 1: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom plaggene jeg har kjøpt på Zalando.no? (Alt fra produksjon til levering og frakt). På den andre siden, hvor mye CO₂ har jeg bundet/forhindret frigjøring av, ved å klimakompensere bestillingene mine?

Informasjon om den totale mengden CO₂-utslipp gjennom Zalando sin virksomhet globalt er (etter at klagen ble fremmet for nemnda) publisert i Zalando sin rapport Sustainability Progress Report 2020. Utslippene er beregnet etter metodikk i samsvar med GHG Protocol som beskrevet av Zalando og omfatter utslipp fra produksjon, frakt og levering globalt.

Det blir etter dette et spørsmål om retten til miljøinformasjon innebærer at Zalando må gjøre beregninger av utslipp og bindinger av CO₂ knyttet til klagers 23 bestillinger av 56 plagg.

Nemnda oppfatter at Zalando ikke har tilgjengelige primærdata for å kunne gjøre eksakte totalberegninger for hvert enkelt produkt. Det er nemndas oppfatning at spørsmålet som gjelder totalt CO₂-utslipp fra 23 bestillinger med kjøp av 56 plagg, hvor plaggene kan komme fra ulike leverandører, kan besvares ut fra *beregninger* av totalutslipp og at klager ikke kan kreve eksakte tall. Zalando vil ha kunnskap om bestillinger fra den enkelte kunde, og ut fra dette legger nemnda til grunn at det må kunne gjøres beregninger av utslipp fra klagers bestillinger med bakgrunn i de samme faktorene som brukes i en global målestokk.

Nemnda mener det ikke er avgjørende etter miljøinformasjonsloven at Zalando ikke har tilrettelagt for å kunne gi kunden slik miljøinformasjon. Dette finnes ulike løsninger for å beregne utslipp fra produkter, hvorav GHG protocol, som Zalando benytter, har metoder for slike beregninger. Nemnda mener at Zalando kan gjøre beregninger av totalutslipp CO₂ fra bestillinger ut fra de samme faktorene som benyttes i de globale beregningene og ut fra kundeinformasjon som Zalando besitter. Det vil kreve noe arbeid fra Zalando å beregne informasjonen som er etterspurt. Dette blir et spørsmål om hvor detaljert Zalando må svare og hvor mye det kan kreves at Zalando bearbeider informasjon de allerede har. Nemnda legger vekt på at miljøinformasjonslovens formål er å gjøre det enklere for den enkelte å bidra til vern av miljøet, jf. lovens § 1, og at Zalando er en stor profesjonell aktør innen netthandel. Nemnda har inntrykk av at Zalando utfører et betydelig arbeid knyttet til bærekraft og klimapolitikk, hvorav Zalando har klimamål både for seg selv og sine samarbeidspartnere. Nemnda har kommet til at informasjon om utslipp som følge av klagers bestillinger er miljøinformasjon som Zalando plikter å gi.

I Sustainability Progress Report 2020 er det også informert om at Zalando er klimanøytral i egne operasjoner. Klimakompensering gjøres for den enkelte bestilling ved å betale et bestemt beløp. Disse midlene benyttes til prosjekter som skal binde eller hindre utslipp av CO₂. Klimakompensasjon benyttes i klimaregnskapet og nemnda antar at Zalando beregner bindinger og forhindret utslipp av CO₂ som oppnås gjennom de ulike investeringene som Zalando gjør. Ut fra dette, går nemnda ut fra at Zalando kan beregne gevinst i form av bindinger og forhindret utslipp av CO₂ av klagers kjøp av klimakompensasjon.

Dersom den enkelte skal kunne se den konkrete miljøeffekten av å klimakompensere egne bestillinger, er det nødvendig at Zalando også opplyser om bindinger CO₂ som følge av klimakompensasjon av de enkelte bestillingene. Nemnda mener derfor at Zalando også må besvare spørsmålet om hvor mye

bundet eller forhindret frigjøring av CO₂ klager har bidratt til ved å klimakompensere bestillingene sine. Nemnda antar at slik informasjon beregnes ut fra gjennomsnittlig kostnad for mengde CO₂ som bindes eller forhindres frigjort.

Zalando har gitt generell informasjon om utslipp og klimakompensering, men ikke gitt konkret informasjon om utslipp og kompensering som følge av klagers bestillinger på Zalando.no. Nemnda har kommet til at klager etter miljøinformasjonsloven § 16 første og andre ledd har rett til å få denne informasjonen om egne bestillinger og pålegger derfor virksomheten å svare på spørsmålet.

Spørsmål 2: Tall for hele Norge: Hvor mange av bestillingene fra Zalando.no er blitt klimakompensert siden ordningen ble innført? Hvor mange bestillinger er totalt blitt lagt inn hos Zalando.no i samme tidsrom?

Informasjon om antallet bestillinger i Norge hos Zalando.no og antall bestillinger som det er klimakompensert for i Norge, er tall som Zalando må besitte fordi det er nødvendig for virksomhetens regnskap. Dette er også informasjon som vil være nødvendig for virksomheten sitt samlede klimaregnskap. Nemnda mener at etterspurt informasjon ikke er forretningssensitiv og derfor ikke kan unntas etter miljøinformasjonsloven § 17, jf. drøftelsen over.

Nemnda har derfor kommet til at klager etter miljøinformasjonsloven § 16 første ledd har rett til å få informasjon om antall bestillinger på Zalando.no i Norge og antallet bestillinger som det her er klimakompensert for og pålegger derfor Zalando å svare på spørsmålet.

Spørsmål 3: Tall for hele Norge: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom alle plagg som er blitt kjøpt på Zalando.no siden klimakompensasjonsordningen ble innført? (Alt fra produksjon til levering og frakt.) Hvor mye CO₂ er bundet gjennom klimakompensering av bestillingene?

Spørsmålet har likhetstrekk med spørsmål 1, men gjelder for alle bestillinger i Norge. Det vises derfor til vurderingene under spørsmål 1 hvor det legges til grunn at klager har rett til miljøinformasjon selv om dette krever at Zalando bearbeider den informasjon Zalando har. Zalando har opplyst at de kan beregne utslipp fra bestillinger i Norge et bestemt år ut fra prosentvis salg i Norge av Zalandos totale produktrelaterte utslipp.

Nemnda tar ikke stilling til hvordan Zalando beregner utslipp og bindinger, men forutsetter at vurderingene er forsvarlige og at det gis informasjon om usikkerhet og faktorer som påvirker usikkerheten i tallene.

Zalando har rett til å selv å avgjøre hvilken informasjon virksomheten ønsker å publisere. Selv om Zalando pr. i dag ikke ønsker å publisere tall for de enkelte landene, er dette likevel informasjon som den enkelte kan ha rett til å få etter miljøinformasjonsloven på forespørsel. I forarbeidene til miljøinformasjonsloven, Ot. prp. nr. 116 (2001-2002) på s. 169, står det følgende om hva som kan pålegges virksomhetene av bearbeiding:

"Den som mottar et krav om miljøinformasjon, må derfor etter beste evne og innenfor rimelighetens grenser svare og formidle informasjonen på en måte som er forståelig og meningsfylt. Hvor disse grensene går kan variere både med

spørsmålet og med ressurser og kvalifikasjoner til både den som spør og den som gir informasjonen. I noen tilfeller kan forespørselen dessuten nettopp gjelde rene og ubearbeidede faktaopplysninger, mens spørsmålet i andre tilfeller kan dreie seg om få vite om en utvikling over tid, eller for eksempel om det er skjedd en forbedring eller forverring fra tidligere. Den som får forespørselen kan på sin side i varierende grad ha ressurser og forutsetninger for å finne fram miljøinformasjon. Man kan ikke forvente like mye av små som av store virksomheter. Det må her utvises et fornuftig skjønn hvor hensynet til informantens arbeidsbyrde veies mot allmennhetens behov for informasjon og hvor hensynet til lovens formål tillegges betydelig vekt. Forespørsler som er for diffuse eller omfattende kan avvises, jf. tredje ledd."

Zalando er en profesjonell aktør og slik saken er opplyst mener nemnda det er sannsynlig at informasjonen kan fremskaffes på et overordnet nivå uten at det kreves uforholdsmessige mye arbeid for Zalando. Informasjonen ligger også i kjernen av det miljøinformasjonsloven gir den enkelte rett til informasjon om. Nemnda mener at informasjonen som etterspørres i spørsmål 3 er miljøinformasjon som klager har rett til å få etter miljøinformasjonsloven § 16 første og annet ledd og pålegger derfor Zalando å besvare kravet.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Zalando SE plikter innen 30 dager å gi Eilert Fredlund Bjander følgende informasjon

- 1. Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom de 56 produktene klager har kjøpt på Zalando.no? (Alt fra produksjon til levering og frakt). Hvor mye CO₂ har klager bundet/forhindret frigjøring av, ved å klimakompensere disse bestillingene?**
- 2. Tall for hele Norge: Hvor mange av bestillingene fra Zalando.no er blitt klimakompensert siden ordningen ble innført? Hvor mange bestillinger er totalt blitt lagt inn hos Zalando.no i samme tidsrom?**
- 3. Tall for hele Norge: Hvor mye CO₂ har blitt frigitt til atmosfæren gjennom alle plagg som er blitt kjøpt på Zalando.no siden klimakompensasjonsordningen ble innført? (Alt fra produksjon til levering og frakt.) Hvor mye CO₂ er bundet gjennom klimakompensering av bestillingene?**

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 2. juni 2021 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Twist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

7. juni 2021

Arne Oftedal
leder

Sigrid Andersen Cabot
nestleder

Ina Lindahl Nyrud

Elin Vestrum

Andreas Pihlstrøm

Yngve Holth

Trude H. Nordli

Maren Esmark